

**LIETUVOS ENERGETIKOS INSTITUTO
AKADEMINĖS ETIKOS KOMISIJOS
2025 M. VEIKLOS ATASKAITA**

2026-03-06

Komisijos sudarymas ir sudėtis

Lietuvos energetikos instituto (LEI) Akademinės etikos komisija (toliau – Komisija) ataskaitiniu laikotarpiu (2025 metais) veikė šios sudėties:

- Asta Narkūnienė – Komisijos pirmininkė
- Diana Meilutytė-Lukauskienė
- Eimantas Neniškis
- Karolis Lašas
- Jolanta Kazakevičienė
- Remigijus Janulionis
- Laima Taparauskienė (LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija)

Komisijos sudėtis buvo patvirtinta LEI mokslo tarybos 2025-03-13 įsakymu Nr. V5-2.

Posėdžiai

Ataskaitiniu laikotarpiu Komisija surengė 5 posėdžius, kuriuose buvo svarstomi įvairūs akademinės etikos dokumentų atnaujinimo, atsakingo mokslo, dirbtinio intelekto taikymo, autorystės ir kiti akademinėi bendruomenei aktualūs klausimai.

Komisijos posėdžiai vyko:

- 2025 m. balandžio 30 d. (protokolo Nr. V13-21)
- 2025 m. rugsėjo 5 d. (protokolo Nr. V13-22)
- 2025 m. spalio 14 d. (protokolo Nr. Nr. V13-23)
- 2025 m. lapkričio 14 d. (protokolo Nr. Nr. V13-24)
- 2025 m. gruodžio 12 d. (protokolo Nr. Nr. V13-25)

Veiklos apžvalga

2025-04-30 posėdžio metu Komisijos narius pasveikino Komisijos pirmininkė A. Narkūnienė. Posėdžio metu buvo apžvelgta Komisijos veikla ankstesnės kadencijos laikotarpiu, pristatytas parengtas ir patvirtintas LEI akademinės etikos kodeksas, sukurta pranešimo apie galimą akademinės

etikos pažeidimą forma. Taip pat apžvelgtos anksčiau vykdytos akademinės etikos apklausos bei įvardinti administracijos lūkesčiai stiprinti LEI akademinės bendruomenės švietimą akademinės etikos klausimais, organizuojant mokymus. Posėdžio metu rekomenduota mokymų medžiagos klausimais bendradarbiauti su KTU biblioteka bei LR akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba. *Svarstant dalyvavimo renginiuose klausimą*, buvo pristatyta informacija apie 2025 m. kovo–balandžio mėn. vykusius renginius. Aptarta 2025 m. balandžio 7–9 d. vykusio konferencija FAIRS 2025 (Oksfordas), kurioje buvo nagrinėtos tyrimų duomenų skaidrumo, galimų mokslinių pažeidimų identifikavimo ir pranešėjų apsaugos temos, taip pat pristatytos esamos ir kuriamos internetinės platformos, skirtos galimų neatitikimų moksliniuose tyrimuose identifikavimui. Taip pat aptartas 2025 m. balandžio 11 d. vykęs LR akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos susitikimas su aukštųjų mokyklų akademinės etikos komisijų ir komitetų atstovais, kurio metu buvo aptartos bendradarbiavimo galimybės, pateiktos rekomendacijos dėl teisininko ir dirbtinio intelekto (DI) eksperto įtraukimo į komisijų veiklą bei svarstyti galimi Komisijos darbo reglamento tobulinimo aspektai. Komisijos nariai apsvaustė gautas išvalgas ir pripažino tokių pakeitimų tikslingumą. *Svarstant Komisijos veiklos plano klausimą*, buvo apžvelgti 2019–2020 m. vykdytų apklausų rezultatai ir identifikuotas LEI darbuotojų poreikis mokymams akademinės etikos klausimais. Nutarta, kad atsižvelgiant į aktualijas, būtina organizuoti mokymus ne tik akademinės etikos, bet ir etiško dirbtinio intelekto naudojimo moksle klausimais. Taip pat vienbalsiai nutarta, jog tyrėjų ir doktorantų mokymas yra esminė prevencinė priemonė siekiant išvengti akademinės etikos pažeidimų. Nuspręsta kasmet organizuoti mokymus naujai priimtiems doktorantams, atsižvelgiant į didėjančią užsienio doktorantų skaičių – numatant mokymus ir anglų kalba. Be to, nutarta 2025 m. pabaigoje inicijuoti naują akademinės bendruomenės apklausą akademinės etikos klausimais, siekiant įvertinti pokyčius ir aktualijas.

2025-09-05 posėdžio metu buvo svarstomas LEI Akademinės etikos komisijos dalyvavimo LR akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos inicijuojamame tyrime dėl nesavarankiškų mokslo ir studijų darbų pirkimo bei pardavimo galimybės klausimas. Posėdžio metu buvo pristatytas LR AEPKT kvietimas dalyvauti tyrime, kurio tikslas – įvertinti nesavarankiškai rengiamų darbų problematiką, jų pirkimo ir pardavimo tendencijas Lietuvoje. Komisijos nariai diskutavo dėl LEI AE komisijos vaidmens ir tikslingumo dalyvauti šiame tyrime, atsižvelgiant į tai, kad Komisija nėra gavusi pranešimų apie tokius atvejus, o tyrimo respondentais numatyti mokslo ir (ar) studijų prorektorai. Posėdžio metu nutarta atsisakyti dalyvauti tyrime ir apie tai informuoti LR AEPKT. *Taip pat buvo aptarti Komisijos organizuojami renginiai akademinės etikos klausimais*, numatyti 2025 m. rugsėjo 30 d. ir spalio 17 d. Diskutuota dėl renginių programų, pranešimų turinio ir struktūros, Komisijos veiklos bei LEI akademinės etikos kodekso pristatymo LEI bendruomenei, taip pat dėl informacijos apie pranešimo apie galimus akademinės etikos pažeidimus teikimo būdus ir formas. Aptartos renginių organizacinės ir techninės detalės, dalyvių informavimo bei grįžamojo ryšio surinkimo galimybės. *Svarstant pirmo kurso doktorantų švietimo klausimą*, buvo aptarta galimybė organizuoti papildomus mokymus LEI doktorantams akademinės etikos klausimais. Posėdžio metu buvo pristatyta informacija apie LR akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos inicijuojamą nuotolinį paskaitų ciklą, skirtą doktorantams. Atsižvelgiant į šią iniciatyvą, Komisija nutarė 2025 m. neorganizuoti papildomų mokymų LEI pirmo kurso doktorantams, o tokio poreikio vertinimą numatyti 2026 m. *Taip pat buvo svarstyti kiti klausimai*, susiję su LEI AE komisijos darbo reglamento peržiūra, galimos nuostatos dėl advokatų dalyvavimo pažeidimų nagrinėjimo Komisijos posėdžiuose įtvirtinimu, pranešimų apie galimus akademinės etikos pažeidimus teikimo praktika bei Komisijos narių dalyvavimu tarptautiniuose akademinės etikos renginiuose. Taip pat aptartas LEI tyrėjų apklausos akademinės etikos klausimais klausimų peržiūros poreikis ir kito posėdžio data.

2025-10-14 posėdžio metu detaliai aptarti pranešimo apie galimą LEI Akademines etikos kodekso pažeidimą pateikimo būdai ir formos, remiantis galiojančiu LEI AE komisijos darbo reglamentu. Diskutuota dėl esamų popierinių ir elektroninių pranešimo formų atitikimo naujai LEI Akademines etikos kodekso redakcijai, taip pat dėl paaiškinamojo teksto pranešimo šablone patikslinimo, siekiant aiškiau informuoti pareiškėjus apie privalomą pateikiamą informaciją ir Komisijos darbo principus. Komisija sutarė, kad pranešimo pateikimo forma popieriniu ir elektroniniu būdu turėtų būti iš esmės vienoda. Taip pat buvo svarstomos techninės galimybės įdiegti pranešimo apie galimus akademines etikos pažeidimus pateikimą intranete, įskaitant anoniminio pranešimo galimybę. Diskusijų metu aptarti keli galimi sprendimai, apimantys laisvo teksto lauką, akademines etikos principų pasirinkimą bei galimų pažeidžiančių elgesio formų identifikavimą. Nutarta dalyvauti intraneto techninių galimybių pristatyme ir operatyviai teikti pasiūlymus dėl funkcionalumo. Posėdyje taip pat buvo *aptarti atsiliepimai apie 2025 m. rugsėjo 30 d. akademines etikos renginį*. Nors grįžtamojo ryšio apklausoje dalyvavo nedidelis respondentų skaičius, nuspręsta apklausas vykdyti ir po spalio 17 d. renginio anglų kalba, siekiant geriau įvertinti renginių kokybę ir akademines bendruomenės poreikius. *Atskiras dėmesys skirtas 2025 m. spalio 17 d. planuojamam LEI Akademines etikos renginiui anglų kalba*. Buvo pasiskirstytos moderavimo funkcijos, aptarti techniniai organizavimo klausimai bei informavimas apie renginį veiksmai, siekiant užtikrinti sklandų renginio įgyvendinimą ir tarptautinės LEI bendruomenės įtraukimą. Taip pat Komisija nutarė įtvirtinti konfidencialumo pasižadėjimų pasirašymo praktiką Komisijos nariams, siekiant stiprinti pasitikėjimą Komisijos veikla ir akademines etikos pažeidimų nagrinėjimo procesu. Taip pat nuspręsta konsultuotis su naująja LEI teisininke dėl galimų LEI AE komisijos darbo reglamento pakeitimų bei planuoti LEI tyrėjų apklausos akademines etikos klausimais atnaujinimą.

2025-11-14 posėdžio metu aptarti spalio 17 d. organizuoto renginio anglų kalba atsiliepimai; komisijos nariai buvo supažindinti apie LR akademines etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos (LTAEPKT) planuojamais renginiais ir parengtais dokumentais, aptartas šių dokumentų skelbimo poreikis. LEI tyrėjams. Nutarta, kurie komisijos nariai dalyvaus LTAEPKT susitikime su mokslo ir studijų akademines etikos komitetų atstovais; nutarta LEI tyrėjams aktualius tarnybos parengtus dokumentus skelbti intranete ir internete bei pakviesti susipažinti. Vyko diskusija dėl apklausos klausimų, jų reikalingumo peržiūros, naujų klausimų įtraukimo, apklausos vykdymo laikotarpio, formos. Komisijos nariams pristatytas KTU bibliotekos lapkričio mėn. vykdomu nuotolinių mokymų planas, taip pat nariai buvo informuoti, kad intranete įdiegta galimybė teikti pranešimą komisijai apie galimą akademines etikos pažeidimą. Forma atitinka komisijos pateiktą specifikaciją, nurodant kuri informacija yra privaloma pateikti, kuri neprivaloma. Komisijos nariai informuojami, kad LEI viešame puslapyje akademines etikos komisijos skiltyje esanti nuoroda į Google Forms taip pat atnaujinta ir koreliuoja su forma intranete, tik pareiškėjo kontaktiniai duomenys yra neprivalomi, taip sudaryta galimybė teikti pranešimą anonimiškai. Posėdyje nutarta išsiųsti el. paštu LEI darbuotojams informaciją ir kvietimą dalyvauti KTU bibliotekos mokymuose pagal poreikį ir dominančią temą; papildyti informaciją LEI viešame puslapyje akademines etikos skiltyje aktualia informacija apie pranešimo apie galimą akademines etikos pažeidimą teikimo galimybes intranete ir internete; tęsti konsultacijas su naująja LEI teisininke dėl galimų LEI Akademines etikos komisijos darbo reglamento patikslinimų bei planuoti LEI tyrėjų apklausos akademines etikos klausimais peržiūrą ir atnaujinimą artimiausiuose posėdžiuose.

2025-12-12 posėdžio metu LEI Akademines etikos komisija nagrinėjo aktualius akademines etikos klausimus, akademines etikos principų taikymu Institute, dirbtinio intelekto etiško naudojimo gairėmis bei konfidencialumo ir akademines laisvės santykiu. Posėdyje buvo pakviesta dalyvauti A. Knašienė, M. Inčerytė. Posėdžio metu Komisijos pirmininkė A. Narkūnienė pristatė LEI Akademines

etikos komisijos sudėtį, veiklą reglamentuojančius dokumentus, 2025 m. veiklos kryptis bei planą. Diskusijų metu buvo aptarti klausimai, kuriems Komisija galimai kreipsis dėl teisininko konsultacijų, įskaitant Komisijos darbo reglamento peržiūrą, teisininko įtraukimą į Komisijos sudėtį bei atsakovų dalyvavimo pažeidimų nagrinėjime su advokatu ribojimo galimybes. Nutarta pateikti Komisijos veiklą reglamentuojančius dokumentus LEI teisininkei peržiūrai. Posėdyje taip pat *svarstytas kvietimas prisijungti prie CoARA (Coalition for Advancing Research Assessment) tinklo veiklos*. Komisijos nariai diskutavo apie galimus įsipareigojimus, praktinę naudą ir LEI, kaip mokslinių tyrimų institucijos, galimybes prisidėti prie kokybinio mokslinių tyrimų vertinimo diegimo. Nutarta, kad šiuo metu Komisija nedeleguos savo atstovo dalyvauti CoARA tinklo veikloje. Atskirame darbotvarkės klausime buvo aptartos *etiško dirbtinio intelekto naudojimo mokslo ir studijų procese gairės*, atsižvelgiant į LR Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos patvirtintas rekomendacijas bei LEI Darbo tarybos pateiktą informaciją LEI Mokslo tarybai. Komisija sutarė iki kito posėdžio susipažinti su galiojančiais nacionaliniais dokumentais ir rekomendacijomis, numatant galimą Komisijos įtraukimą į tolimesnius dokumentų rengimo procesus. Komisija taip pat svarstė konfidencialios informacijos nustatymo ir naudojimo bei konfidencialumo laikymosi klausimus, aptardama galiojančių ir nebegaliojančių LEI vidaus dokumentų santykį su akademinės laisvės principu. Nutarta, kad Komisija peržiūrės vidaus teisės aktų projektus tik tuomet, kai jie bus oficialiai pateikti peržiūrai dokumentų rengėjų. Posėdžio metu buvo pristatyta LR Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos 2025 m. lapkričio 21 d. susitikimo su akademinės etikos komisijų atstovais apžvalga, kurioje akcentuotas dirbtinio intelekto naudojimo akademinėje veikloje iššūkiai, etikos komisijų veiklos matomumo ir bendruomenės pasitikėjimo didinimo poreikis bei tarpinstitucinio bendradarbiavimo stiprinimas. Galiausiai buvo aptarti kiti Komisijos veiklos organizaciniai klausimai, įskaitant galimybės teikti pranešimą apie galimą akademinės etikos pažeidimą intranetu įtvirtinimą Komisijos darbo reglamente, mokymų informacijos sklaidą LEI bendruomenei bei planuojamos LEI tyrėjų apklausos akademinės etikos klausimais rengimą 2026 m. pradžioje.

Bendradarbiavimas ir informacijos mainai

Komisija palaikė ryšius su LR Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba, dalyvavo informacijos mainuose, teikė aktualią informaciją ir dalinosi geraja praktika akademinės etikos klausimais.

2025 m. balandžio 7–9 d. konferencija FAIRS 2025 (Oksfordas), kurioje buvo nagrinėtos tyrimų duomenų skaidrumo, galimų mokslinių pažeidimų identifikavimo ir pranešėjų apsaugos temos, taip pat pristatytos esamos ir kuriamos internetinės platformos, skirtos galimų neatitikimų moksliniuose tyrimuose identifikavimui (dalyvavo A. Narkūnienė (nuotoliu)).

2025 m. balandžio 11 d. LR akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos susitikimas su aukštųjų mokyklų akademinės etikos komisijų ir komitetų atstovais (nuotoliu) (dalyvavo A. Narkūnienė, R. Janulionis)

2025 m. rugsėjo 30 d. ir spalio 17 d. organizuoti LR akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos specialistų mokymai LEI tyrėjams akademinės etikos klausimais (institute ir nuotoliu).

2025 m. spalio 10 d. LR akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos metinė tarptautinė konferencija, skirta Pasaulinei etikos dienai paminėti „Academic Ethics in Higher Education: Study Approaches, Assessment, and the Role of AI“ (dalyvavo A. Narkūnienė)

LR akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos susitikimas su akademinės etikos komisijų atstovais lapkričio 21d. (dalyvavo K. Lašas).

Pažeidimų nagrinėjimas

Ataskaitiniu laikotarpiu oficialių skundų ar pranešimų apie galimus akademinės etikos pažeidimus Komisija negavo.

Apibendrinimas

2025 m. Komisija nuosekliai vykdė savo funkcijas, prisidėjo prie akademinės etikos kultūros stiprinimo Institute, skatino atsakingą mokslinę veiklą ir sąžiningumo principų laikymąsi. Ateityje planuojama tęsti dokumentų atnaujinimo darbus, stiprinti metodinę pagalbą bendruomenei bei reaguoti į naujus iššūkius, susijusius su dirbtinio intelekto ir duomenų naudojimu moksle.

Komisijos pirmininkė

Asta Narkūnienė